

הלכות גרושין פרק ג

א. כל גט שנכתב שלא לשם האיש המגרש, ולשם האשה המתגרשת אינו גט. כיצד: סופר שכתב גט ללמד או להתלמד, ובא הבעל ומצא שם שנכתב בגט זה כשמו, ושם האשה כשם אשתו, ושם העיר כשם עירו, ונטלו וגרש בו אינו גט.

ב. יתר על זה, כתב לגרש את אשתו, ומצאו בן עירו ואמר לו, שמי כשמןך ושם אשתי כשם אשתך, ונטלו ממנו וגרש בו אינו גט, אף על פי שנכתב לשם גרושין.

ג. יתר על כן, מי שיש לו שתי נשים ששמותיהן שווין, וכתב לגרש את הגדולה, ונמלך וגרש בו את הקטנה אינו גט: אף על פי שנכתב לשם האיש המגרש, לא נכתב לשם זו שנתגרשה בו.

ד. יתר על כן, אמר לסופר, כתב ואיזו שארצה אגרש בו, וכתב הסופר על דעת זו, וגרש בו אחת מהן הרי זה ספק גרושין. וכל גט שכתבו שלא לשמה אף על פי שהעביר עליו קלמוס לשמה, אינו גט.

ה. מי שכתב גט לגרש את אשתו, ונמלך ולא גרשה, ונתיחד עמה אחר שכתבו לה לא יגרשנה באותו הגט, פעם אחרת כשירצה לגרשה. ואם גרשה באותו הגט הישן, הרי זו מגרשת; ותנשא בו לכתחלה, שהרי נכתב לשמה, והרי נותן לה עתה בעדים כהלכתו. ולמה לא יגרש בו לכתחלה גזרה, שמא יאמרו גטה קודם לבנה.

ו. אמר לסופר, כתב גט לפלונית, יהיה עמי לכשאשאנה אגרשנה בו, ונכתב, ונשאה, וגרשה בו אינו גט: מפני שלא היתה בת גרושין ממנו, כשנכתב גט זה; ונמצא פנכתב שלא לשם גרושין. אבל אם אמר לו, כתב אותו לארוסתי לכשאשאנה אגרשנה בו, וכנסה, וגרשה בו כשר. כתבו ליבמתו, ואחר שיבמה גרשה בו הרי זה ספק גרושין, הואיל ואינה אשה גמורה כשכתבו.

ז. מפני תקנת סופר, התירו חכמים לסופר שיכתב טפסי גטין: ויניח מקום האיש, ומקום האשה, ומקום הזמן, ומקום הרי את מתרת לכל אדם עד שיכתבם לשם האיש המגרש, ולשם האשה המתגרשת; וכן יחתמו העדים, לשמה ולשמו.

ח. סופר שכתב הגט לשמה ולשמו כהלכתו, וחתמו העדים שלא לשמה הואיל ומסרו לה בעדים, הרי זה פסול, שאין העדים חותמין על הגט, אלא מפני תקון העולם.

ט. יש מי שאומר שאם חתמו העדים שלא לשמה הואיל והוא כמזיף מתוכו, הרי זה גט בטל; וכן אם היה אחד מעדיו פסול, או שהיה בו עד אחד בלבד כשר אף על פי שנמסר בעדים, הרי זה בטל. ולא יראה לי דבר זה; אלא כמזיף, לא מזיף ודאי, והואיל ונמסר בעדים כשרים, הרי זה פסול מדבריהם.

י. המביא גט, ואבד ממנו, ומצאו אם אבד ממנו במקום שאין השירות מצויות, אפלו מצאו לאחר זמן מרבה הרי זה בחזקת הגט שאבד ממנו הוא הגט הנמצא, ותתגרש בו.

יא. אבד במקום שהשירות מצויות אם מצאו מיד, ועדין לא שקה שם אדם מן העוברים, או שמצאו בפלי שהניחו בו, ויש

לו טביעות עין בארכו ורחבו שלגט כשיהיה כרוך הרי הוא
בחזקתו, ותתגרש בו.

יב. החזק באותו המקום איש אחר ששמו כשם שבגט חוששים
שלא גט זה הנמצא שלאותו האיש האחר הוא, הואיל ועבר
אדם שם, אף על פי שלא שָׁהָה; ואם נתגרשה בו, הרי זו ספק
מגרשת. אבל אם לא עבר אדם שם הרי זה בחזקתו, ואף על
פי שהחזקו שם שנים ששמותיהן שווין.

יג. היה לעדים בגט סימן מבהק כגון שאמרו נקב יש בו בצד
אות פלונית, או שאמרו מעולם לא חתמנו על גט אחר שיש בו
שמות כשמות אלו הרי זה בחזקתו, ותתגרש בו: ואף על פי
שמצאו אחר זמן מרבה, ובמקום שהשירות מצויות, והחזקו
שם שנים ששמותיהן שווין.

יד. שנים ששלחו שני גטין, ונתערבו נותנין שניהן לזו ושניהן
לזו, בעדי מסירה; לפיכך אם אבד אחד מהן, הרי השני בטל.

טו. מי שהיו לו שני שמות, וכן אשה שיש לה שני שמות
כשמגרש כותב שמה ושמו שהן רגילין בו וידועין בו ביותר,
ואומר איש פלוני וכל שם שיש לו גרש אשה פלונית וכל שם
שיש לה; ואם כתב חניכתו וחניכתה, כשר. כתב השם שאינם
ידועין בו ביותר, וכתב כל שם שיש לו הרי זה ספק גרושין.
שנה שמו או שמה, ושם עירו או שם עירה אף על פי שכתב
וכל שם שיש לו, וכל שם שיש לה אינו גט.

טז. הכל כשרין לכתב את הגט, חוץ מחמשה גוי, ועבד,
וחרש, ושוטה, וקטן; אפלו האשה עצמה, כותבת את גטה.
ישראל שנשתמד לעבודה זרה, או שהוא מחלל שבת בפרהסייה
הרי הוא כגוי, לכל דבריו.

יז. ולמה אין כותבין אלו החמשה מפני שצריך הכותב לכתב
לשם האיש המגרש, ולשם האשה המתגרשת: והגוי, על דעת
עצמו הוא כותב; וחרש שוטה וקטן, אינן בני דעת; והעבד,
אינו בתורת גטין וקדושין, ולפיכך הוא פסול כגוי, לכל דבריו.
ואם כתב הגט אחד מחמשה אלו אינו גט, אף על פי שחתמו
בו עדים כשרים, ונמסר לה בכשרים.

יח. כתב אחד מן החמשה טפס הגט, והניח מקום התרף,
שהוא מקום האיש, ומקום האשה, ומקום הזמן, ומקום הרי
את מתרת לכל אדם, וכתבן הפקח הגדול הישראלי לשמה הרי
זה גט כשר.

יט. מתר להניח חרש שוטה וקטן לכתב טפס הגט, לכתחלה
והוא, שיהיה גדול עומד על גבן. אבל הגוי והעבד אין כותבין
הטפס לכתחלה, ואפלו ישראל עומד על גבן: שלא התירו
לכתב טפסי גטין שלא לשמה לכתחלה, אלא מפני תקנת סופר
כמו שבארנו.

כ. הכותב גט בשבת או ביום הכפורים בשגגה, ונתנו לה
הרי זו מגרשת. כתבו וחתמו בו ביום טוב בזדון, ונתנהו לה
אינה מגרשת, שהרי העדים פסולין מן התורה; כתבו ביום טוב
בזדון, ונמסר לה בפני עדים כשרים ביום טוב הרי זה גט פסול.